

แนวทางการดำเนินการของประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความ
คุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล ค.ศ.2004: ศึกษาบทเรียนจากกฎหมายและ
คำพิพากษาของศาลต่างประเทศ

นายวรวิวัฒน์ จันทร์รัตนศิริ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Directions for Thailand in becoming a party to United Nations Convention on
Jurisdictional Immunities of States and Their Property 2004: Lessons from Laws and
Jurisprudences of courts in foreign countries

Mr. Worawiwat Junrattanasiri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws
Faculty of Law
Chulalongkorn University
Academic Year 2012
Copyright of Chulalongkorn University

550900

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการดำเนินการของประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคี
อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐและ
ทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล ค.ศ. 2004
: ศึกษาบทเรียนจากกฎหมายและคำพิพากษา
ของศาลต่างประเทศ

โดย

นายวรวิวัฒน์ จันทร์รัตนศิริ

สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นักศึกษานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์

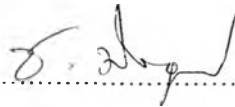
(ศาสตราจารย์ ดร. ศักดา อนิตกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ วิฑิต มันทาภรณ์)

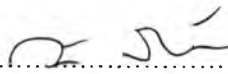
..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร. โชติกา วิทยาวารกุล)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(อาจารย์ ดร. วิลาวรรณ มังคละธนะกุล)

วรวิวัฒน์ จันทรรัตนสิริ : แนวทางการดำเนินการของประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล ค.ศ. 2004: ศึกษาบทเรียนจากกฎหมายและคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ (Directions for Thailand in becoming a party to United Nations Convention on Jurisdictional Immunities of States and Their Property 2004: Lessons from Laws and Jurisprudences of courts in foreign countries) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศ.ดร.ชุมพร ปัจจุบันนท์, 215 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงสาระสำคัญและแนวทางการดำเนินการของประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล ค.ศ. 2004 เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่บัญญัติในเรื่องความคุ้มกันของรัฐ โดยทำการศึกษาในประเด็นที่สำคัญ 6 ประเด็น ดังต่อไปนี้ 1.รัฐที่ได้รับความคุ้มกัน 2.กิจกรรมของรัฐ 3.ทรัพย์สินของรัฐที่ได้รับความคุ้มกัน 4.รูปแบบของความคุ้มกันของรัฐ 5. การสละความคุ้มกันของรัฐ และ 6.การบังคับคดีต่อทรัพย์สินของรัฐโดยเป็นการศึกษาจากข้อบทของอนุสัญญาฯ คำอธิบายของคณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศ และศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายภายในของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการให้ความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐ ตลอดจนศึกษาแนวคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ทั้งที่เข้าร่วมเป็นภาคีและไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคีของอนุสัญญาฉบับนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนแก่ประเทศไทยในการออกกฎหมายภายในรองรับ

ผลจากการศึกษาพบว่า การเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ดังกล่าว ย่อมก่อให้เกิดผลดีแก่ประเทศไทยในการบัญญัติกฎหมายภายในเกี่ยวกับความคุ้มกันของรัฐ ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความชัดเจนให้แก่ศาลไทยในการพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับรัฐต่างประเทศ และยังเป็น การคุ้มครองเอกชนไทยที่ทำธุรกรรมในเชิงพาณิชย์กับรัฐต่างประเทศในการใช้สิทธิทางศาล เป็นต้น

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

วรวิวัฒน์

ปีการศึกษา.....2555.....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

ช.ปัจจุบันนท์

5286017534 : MAJOR LAWS

KEYWORDS : DIRECTIONS FOR THAILAND IN BECOMING A PARTY TO UNITED NATIONS CONVENTION ON JURISDICTIONAL IMMUNITIES OF STATES AND THEIR PROPERTY 2004: LESSONS FROM LAWS AND JURISPRUDENCES OF COURTS IN FOREIGN COUNTRIES

WORAWIWAT JUNRATTANASIRI : DIRECTIONS FOR THAILAND IN BECOMING A PARTY TO UNITED NATIONS CONVENTION ON JURISDICTIONAL IMMUNITIES OF STATES AND THEIR PROPERTY 2004: LESSONS FROM LAWS AND JURISPRUDENCES OF COURTS IN FOREIGN COUNTRIES. ADVISOR : PROF. CHUMPHORN PACHUSANOND, Ph.D., 215 pp.

This thesis was aimed to study the essence and directions for Thailand in becoming a party to United Nations Convention on Jurisdictional Immunities of States and Their Property 2004. Since Thailand had no laws and regulations related to the state immunity, the study was focused on six significant points : first, states with immunities, second, state activities, third, state property immunized by jurisdiction, fourth, state immunity models, fifth, waiver of state immunities, and last execution against state property. The related literature was investigated from three main resources : the articles of present Convention Commentary of International Law Commission, comparative study of internal laws dealing with state and its property immunities, and jurisprudences of courts in foreign countries as party and non-party of the Convention. The data collection and analysis provided clear directions for Thailand to issue internal laws for further implementation.

The result of the study revealed that the participation in this Convention yielded benefits for legislation of Thailand in respect of state immunities. The findings also facilitated obvious jurisdiction consideration for Thai courts to implement laws and rights on foreign state immunities and commercial transactions.

Field of Study.....Laws.....

Student's Signature.....*Worawivat*.....

Academic Year...2012.....

Advisor's Signature.....*[Signature]*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีอาจสำเร็จลุล่วงไปได้ โดยปราศจากความกรุณาและความเอาใจใส่อย่างดียิ่งของท่าน ศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร บัจจุสานนท์ ผู้ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของผู้เขียน ท่านอาจารย์ได้ให้ความเมตตาแก่ผู้เขียนตลอดระยะเวลาที่ผู้เขียนเข้าศึกษาในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิตที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้สละเวลาในการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แก่ผู้เขียน

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ วิฑิต มั่นตราภรณ์ ที่ได้กรุณาสละเวลารับเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. โชติกา วิทยาวรากุล และอาจารย์ ดร. วิลาวรรณ มังคละธนะกุล ที่ได้สละเวลาและได้ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ชาติรี อรรถนันทน์ อดีตผู้อำนวยการกองกฎหมาย กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ ที่ให้คำแนะนำและเอื้อเพื่อเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ผู้เขียนระลึกเสมอว่า บิดาและมารดาของผู้เขียนเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และให้การสนับสนุนและให้กำลังใจต่อผู้เขียนเสมอมา

ท้ายที่สุด ผู้เขียนหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจศึกษาเรื่องนี้ และหากมีข้อผิดพลาดประการใดที่เกิดขึ้นในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4 วิธีการศึกษาวิจัย.....	3
1.5 สมมุติฐาน.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
2 แนวคิดพื้นฐานของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐ และทรัพย์สินของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล ค.ศ. 2004.....	6
2.1 แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐ ในกฎหมายระหว่างประเทศ.....	6
2.1.1 คำนิยามและความหมายของความคุ้มกันของรัฐ.....	6
2.1.2 แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับความคุ้มกันของรัฐ.....	10
2.1.3 ทฤษฎีว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐ.....	17
2.2 ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ในการจัดทำอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล ค.ศ.2004.....	23

	หน้า
2.2.1 ความเป็นมาในการจัดทำอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วย ความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล ค.ศ.2004	23
2.2.2 วัตถุประสงค์ในการจัดทำอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วย ความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล ค.ศ.2004	26
2.3 ขอบเขตและสาระสำคัญของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วย ความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล ค.ศ. 2004	28
2.3.1 ขอบเขตของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความคุ้มกัน ของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล ค.ศ. 2004	29
2.3.2 สาระสำคัญของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความ คุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล ค.ศ. 2004	31
2.3.2.1 รัฐที่ได้รับความคุ้มกัน	32
2.3.2.2 กิจกรรมของรัฐต่างประเทศ	36
2.3.2.3 ทรัพย์สินของรัฐต่างประเทศ	56
2.3.2.4 รูปแบบของความคุ้มกันของรัฐ	66
2.3.2.5 การสละความคุ้มกันของรัฐ	70
2.3.3.6 การบังคับคดีต่อทรัพย์สินของรัฐต่างประเทศ	73
3 เปรียบเทียบกฎหมายภายในและคำพิพากษาของรัฐต่างๆ เกี่ยวกับ ความคุ้มกันของรัฐ	76
3.1 กฎหมายภายในและคำพิพากษาของรัฐที่เข้าร่วมเป็นภาค อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สิน ของรัฐจากเขตอำนาจศาล ค.ศ. 2004	76
3.1.1 กฎหมายภายในและคำพิพากษาเกี่ยวกับความคุ้มกัน ของรัฐช่วงระยะเวลาก่อนที่ได้เข้าร่วมเป็นภาคี	77

	หน้า
3.1.2 กฎหมายภายในและคำพิพากษาเกี่ยวกับความคุ้มกัน ของรัฐภายหลังจากที่ได้เข้าร่วมเป็นภาคี.....	79
3.2 กฎหมายภายในและคำพิพากษาของรัฐที่ไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคี อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐ จากเขตอำนาจศาล ค.ศ. 2004.....	82
3.2.1 รัฐที่ได้รับความคุ้มกัน.....	84
3.2.2 กิจกรรมของรัฐต่างประเทศ.....	93
3.2.3 ทรัพย์สินของรัฐต่างประเทศ.....	112
3.2.4 รูปแบบของความคุ้มกันของรัฐ.....	121
3.2.5 การสละความคุ้มกันของรัฐ.....	132
3.2.6 การบังคับคดีต่อทรัพย์สินของรัฐต่างประเทศ.....	141
4 ข้อพิจารณาของประเทศไทยในการดำเนินการเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยความคุ้มกันของรัฐและทรัพย์สินของรัฐจาก เขตอำนาจศาล ค.ศ.2004.....	149
4.1 ความจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องบัญญัติกฎหมายภายในเกี่ยวกับ ความคุ้มกันของรัฐ.....	149
4.2 แนวทางการเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยความคุ้มกันและทรัพย์สินของรัฐจากเขตอำนาจศาล.....	150
4.2.1 ข้อพิจารณาตามมาตรา 190 ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550.....	151
4.2.2 ข้อพิจารณาด้านเนื้อหาเกี่ยวกับความคุ้มกันของรัฐ.....	156
4.2.2.1 รัฐต่างประเทศที่ได้รับความคุ้มกันของรัฐ.....	157
4.2.2.2 กิจกรรมของรัฐต่างประเทศ.....	163

	หน้า
4.2.2.3 ทรัพย์สินของรัฐต่างประเทศ.....	177
4.2.2.4 รูปแบบความคุ้มกันของรัฐ.....	177
4.2.2.5 การสละความคุ้มกัน.....	180
4.2.2.6 การบังคับคดีต่อทรัพย์สินของรัฐต่างประเทศ.....	182
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	185
รายการอ้างอิง.....	197
ภาคผนวก.....	200
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	215